

Vervolgonderzoek vleermuizen, bedrijfshal Bartoklaan 5/Schönberglaan 2, Utrecht

Willem van Esch (MSc.)

oktober, 2015

Eco-Niche

wrvanesch@eco-niche.nl
www.eco-niche.nl

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en doelstelling.....	3
Aanleiding.....	3
Doelstelling.....	3
Leeswijzer	3
2. Methode	4
3. Resultaat... ..	5
bezoeken.....	5
waarnemingen.....	5
bespreking van waarnemingen en mogelijke effecten.....	6
4. Conclusie.....	7
vervolgstappen.....	7

1: Aanleiding en Doelstelling

Aanleiding

In verband met de herinrichting van het kavel Bartòkiaan 5/Schönberglaan 2 dient de huidige bedrijfshal te worden gesloopt. Voor dit project is in het kader van de natuurwetgeving een ecologische quickscan uitgevoerd door VanderHelm Milieubeheer B.V. Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van vleermuizen in het bedrijfspand niet op voorhand kon worden uitgesloten. Daarom is Eco-Niche, in opdracht van J.P. van Eesteren B.V. gevraagd een vervolgonderzoek naar vleermuizen uit te voeren. Voorliggende rapportage presenteert het resultaat van dit vervolgonderzoek.

Doelstelling

De doelstellingen van het vervolgonderzoek zijn:

- Het vaststellen van de aan- of afwezigheid van vleermuizen
- Bij aanwezigheid: het vaststellen van de functionaliteit van het plangebied voor de aangetroffen soorten
- Het bepalen van de vervolgstappen

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt de methode. Hoofdstuk 3 behandelt de resultaten van het vleermuisonderzoek. Hoofdstuk 4 volgt met de conclusie en de te nemen vervolgstappen. Voor een beschrijving van het plangebied en het wettelijk kader wordt verwezen naar de quickscan van VanderHelm Milieubeheer (2014). In voorliggend rapport wordt dit niet herhaald.

2: Methode

Eco-Niche houdt, als lid van Netwerk Groene Bureaus, het vleermuisprotocol aan. Dit protocol vormt de standaard voor vleermuisonderzoek. De voortvloeiende uitkomst is daarmee algemeen aanvaard. Het protocol is een uitgebreide set aan regels en stelt bijvoorbeeld eisen aan het weer, materiaal, tijdstip, onderzoeksdata en het aantal bezoeken. Afwijking van het protocol is mogelijk, mits goed onderbouwd. Kort samengevat komt het er op neer dat er minimaal 4 veldbezoeken worden uitgevoerd, waarbij de functies van het plangebied in kaart worden gebracht.

Een plangebied kan de volgende functionaliteit voor vleermuizen bevatten:

1. functie als zomer,- kraam,- winter,- of paarverblijfplaats
2. functie als (essentiële) vliegroute
3. functie als (essentieel) foerageergebied

Concreet voor het bedrijfspand aan de Bartòkiaan betekende dit:

- Eén avondbezoek en één ochtendbezoek in de zomer voor onderzoek naar een zomerverblijf of kraamverblijf (tussen nu en 15 juli).
- Twee avondbezoeken in het najaar voor onderzoek naar paarverblijf of winterverblijf (tussen 15 augustus en 15 oktober). In totaal zijn vier bezoeken gebracht.

De functies 'essentieel foerageergebied' en 'vliegroute' kunnen al op voorhand worden uitgesloten. De bedrijfshal vormt hiervoor geen geschikte biotoop.

Gezien het beperkte formaat van het gebouw en de overzichtelijkheid hiervan zijn de bezoeken uitgevoerd door één persoon. Deze was in het bezit van een Petterson batdetector van het type D 240x waarmee (indien lastig herkenbare soorten worden gehoord) ook opnames mogelijk zijn.

Er is niet afgeweken van het protocol.

Indien het plangebied (wettelijk) relevante functies voor vleermuizen herbergt, toetsen we per aangetroffen functie de effecten van de plannen. De functionaliteit van een plangebied mag voor beschermde soorten namelijk niet achteruit gaan.

Elke functie kent een set van mitigerende/ compenserende maatregelen die er toe leiden dat een plangebied zijn functionaliteit niet zal verliezen en het project toch zijn doorgang kan vinden. We adviseren aan het einde van dit document welke te nemen vervolgstappen hiervoor nodig zijn.

In dit rapport worden alleen de relevante waarnemingen genoemd. Een waarneming wordt relevant bevonden zodra deze indicierend kan zijn voor één van de functies als beschreven in Hst. 2. Dit betekent dat los overvliegende exemplaren, die niet tot een functie geclusterd kunnen worden (ook niet achteraf) in dit rapport buiten beschouwing worden gelaten. Als het overvliegend exemplaar een nieuwe soort voor het gebied betreft, wordt deze soort in de resultatensectie van dit rapport wel kort genoemd.

3: Resultaten

Bezoeken

Tabel 1 geeft de bezoekdata, start- en eindtijden en de weeromstandigheden op deze data weer. In totaal er zijn er vier bezoeken uitgevoerd, conform het vleermuisprotocol.

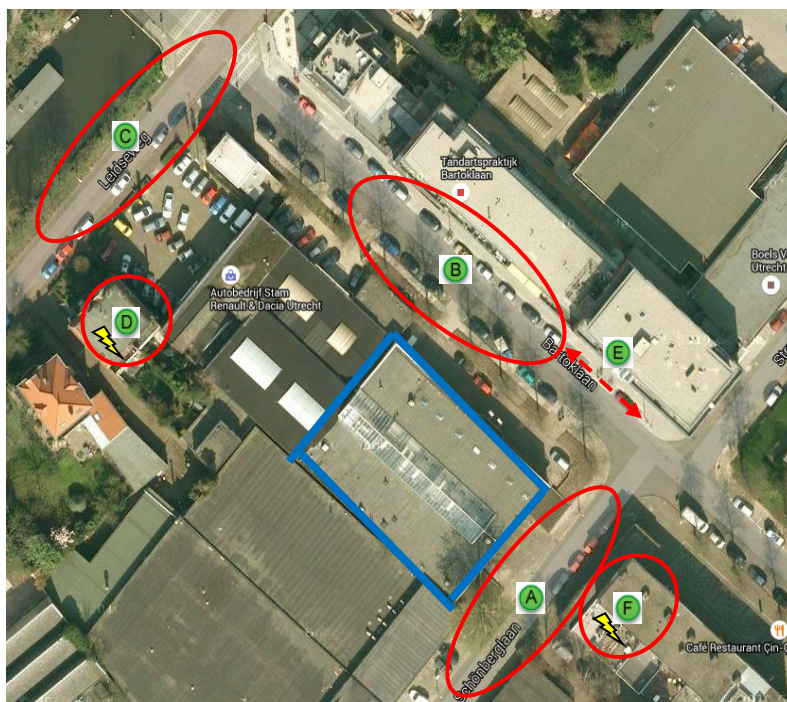
Tabel 1, bezoeken:

bezoek	datum	onderzoek naar:	starttijd-eindtijd	Weer
1	02-06-15	kraam/zomerverblijf	21:30-23:30	windkracht 3bft, helder, ca. 13°C
2	08-07-15	Kraam/zomerverblijf	04:00-06:00	windkracht 3bft, bewolkt, ca. 17°C
3	03-09-15	paarverblijf	22:30-00:30	windkracht 1-2bft, helder, ca. 12°C
4	25-09-15	paar/winterverblijf	21:15-23:15	windkracht 1 bft, helder, ca. 12°C

Waarnemingen

Tijdens elk van de vier veldbezoeken zijn vleermuizen waargenomen. Zowel in het plangebied (blauwomlijnde gedeelte in figuur 1) als daarbuiten. In totaal zijn er twee verschillende soorten waargenomen: de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*). Figuur 1 geeft een samenvatting van de vier bezoeken, waarbij de locaties met de meeste, en/of meest relevante activiteit staan weergegeven. In de bijbehorende tabel, tabel 2, staan deze locaties en bijbehorende activiteit beschreven naar functie, soort, en datum van de waarneming.

Figuur 1, relevante locaties:

De letters corresponderen met de letters in tabel 2 en vormen de relevante locaties.

Rode cirkels schetsen de bewegingsruimte waar de waarnemingen zijn gedaan. Rode pijlen de bewegingsrichting.

Gele markeringen geven de locaties aan waar zich belangrijke functies voor vleermuizen bevinden.

Tabel 2, functies:

locatie	functie van locatie	soort	aantal exemplaren	tijdens bezoek
A	foerageergebied	gewone dwergvleermuis	1-2	1
A-E	geen functie	rosse vleermuis	1	1
B	foerageergebied	gewone dwergvleermuis	1	2,3
C	foerageergebied	gewone dwergvleermuis/ ruige dwergvleermuis	>3	2,3,4
	baltslocatie	gewone dwergvleermuis/ ruige dwergvleermuis	2	3
D	baltslocatie	gewone dwergvleermuis	1	3,4
E	baltslocatie	gewone dwergvleermuis	1	4
F	baltslocatie	gewone dwergvleermuis	1	4

Bespreking van de waarnemingen en mogelijke effecten

Alleen van de gewone dwergvleermuis zijn relevante waarnemingen gedaan. De rosse vleermuis is slechts eenmaal als 'overvliegend' waargenomen en wordt hier verder niet besproken.

Tijdens de zomerbezoeken zijn geen zwermende en/of uitvliegende exemplaren aangetroffen op de planlocatie (bedrijfspannd Bartòkiaan 5). Een kraamverblijf dan wel zomerverblijf is op de planlocatie uitgesloten.

Tijdens de najaarsbezoeken zijn baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen bij C,D, E en F. Dit zijn mannetjes die vrouwtjes proberen te lokken naar hun paarverblijf. Baltsende vleermuizen geven daarom een sterke indicatie voor een paarverblijf in de directe omgeving. Een paarverblijf is niet ontdekt, maar op basis van hoge activiteit en kleine actieradius zeer waarschijnlijk te noemen bij D (Leidseweg 121) en mogelijk bij F (Bartòkiaan 11-23). Het project zal hier geen invloed op hebben; het betreft andere gebouwen op enige afstand van het plangebied. De bedrijfshal werd tijdens de baltsactiviteit ongemoeid gelaten. De dieren bleven er grotendeels uit de buurt en er zijn geen aantikkende exemplaren (het aantikken van een gebouw indiceert een verblijf) waargenomen.

Verder zijn er enkele foeragerende exemplaren in de directe omgeving van het plangebied waargenomen, daar waar struikgewas en bomen staan of water aanwezig is. De waarnemingen bij de bedrijfshal betrof slechts enkele kort foeragerende dieren langs de bomenrij van de Bartòkiaan. In de omgeving, ter hoogte van de Leidsche Rijn (C), lag de activiteit hoger met c.a. 3-5 continu foeragerende exemplaren. Het plangebied en de directe omgeving maken echter geen deel uit van een essentieel foerageergebied. Hiervoor is het aanwezige groen te fragmentarisch. Het nabij gelegen park 'Park Oog in Al' is met zijn groene structuren voor deze functie veel geschikter. Een vliegroute is niet waargenomen.

Samengevat biedt het plangebied, de bedrijfshal van Bartòkiaan 5/Schönberglaan 2 geen enkele van de genoemde relevante functies voor vleermuizen. Maatregelen zijn overbodig.

4: Conclusie

In de zomer en najaar van 2015 heeft Eco-Niche bij de bedrijfshal aan de Bartòkiaan 5/Schönberglaan 2 te Utrecht een vervolgonderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Er diende vastgesteld te worden of en welke vleermuizen er aanwezig waren en wat de functionaliteit van het plangebied voor eventueel aangetroffen soorten betrof.

In en in de directe omgeving van het plangebied zijn hoofdzakelijk gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) waargenomen. Een rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) vloog slechts eenmaal over.

Het plangebied zelf kent geen relevante functie voor de waargenomen soorten. De directe omgeving wel; een zeer waarschijnlijk paarverblijf in het gebouw van Leidse weg 121 en een mogelijk paarverblijf in het pand van Bartòkiaan 11-23. Het project zal hier geen invloed op hebben.

Vervolgstappen

Verdere toetsing en maatregelen zijn niet nodig. Het beperken van eventuele verlichting bij bouw- en sloopwerkzaamheden en het uiteindelijke ontwerp zoals lantaarns die naar beneden wijzen komt altijd ten goede van vleermuizen, maar is hier geen verplichting.

Willem van Esch (Msc.)
Adviseur (rapportage) en eigenaar van Eco-Niche

Eco-Niche heeft het onderzoek zo secuur en compleet als mogelijk uitgevoerd. Er kunnen echter geen rechten aan dit onderzoek worden ontleend. Natuur is dynamisch en daarmee niet altijd even voorspelbaar. We adviseren dan ook om indien er tijdens de werkzaamheden – ondanks alles – toch nog andere beschermde soorten op de planlocaties worden aangetroffen, hiervoor contact met ons op te nemen om adequate maatregelen te treffen.

© Eco-Niche 2015

*Eco-Niche is lid van het Netwerk Groene Bureaus
en houdt zich daarmee aan de bijbehorende kwaliteitseisen,
richtlijnen en protocollen van dit netwerk*

Bronnen

-Vleermuisprotocol 2013: Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, en Gegevensautoriteit Natuur, 27 maart 2013

-Ecologische quickscan Bartoklaan 5/Schönberglaan 2 te Utrecht:
Projectcode: JPUT141509, VanderHelm, december 2014

-Soortenstandaard gewone dwergvleermuis: *Pipistrellus pipistrellus*
Versie 2.0, December 2014